

73 års dagen for flystyrtet ved Karlsminde

Søndag 23. april 2017 kl. 10:00

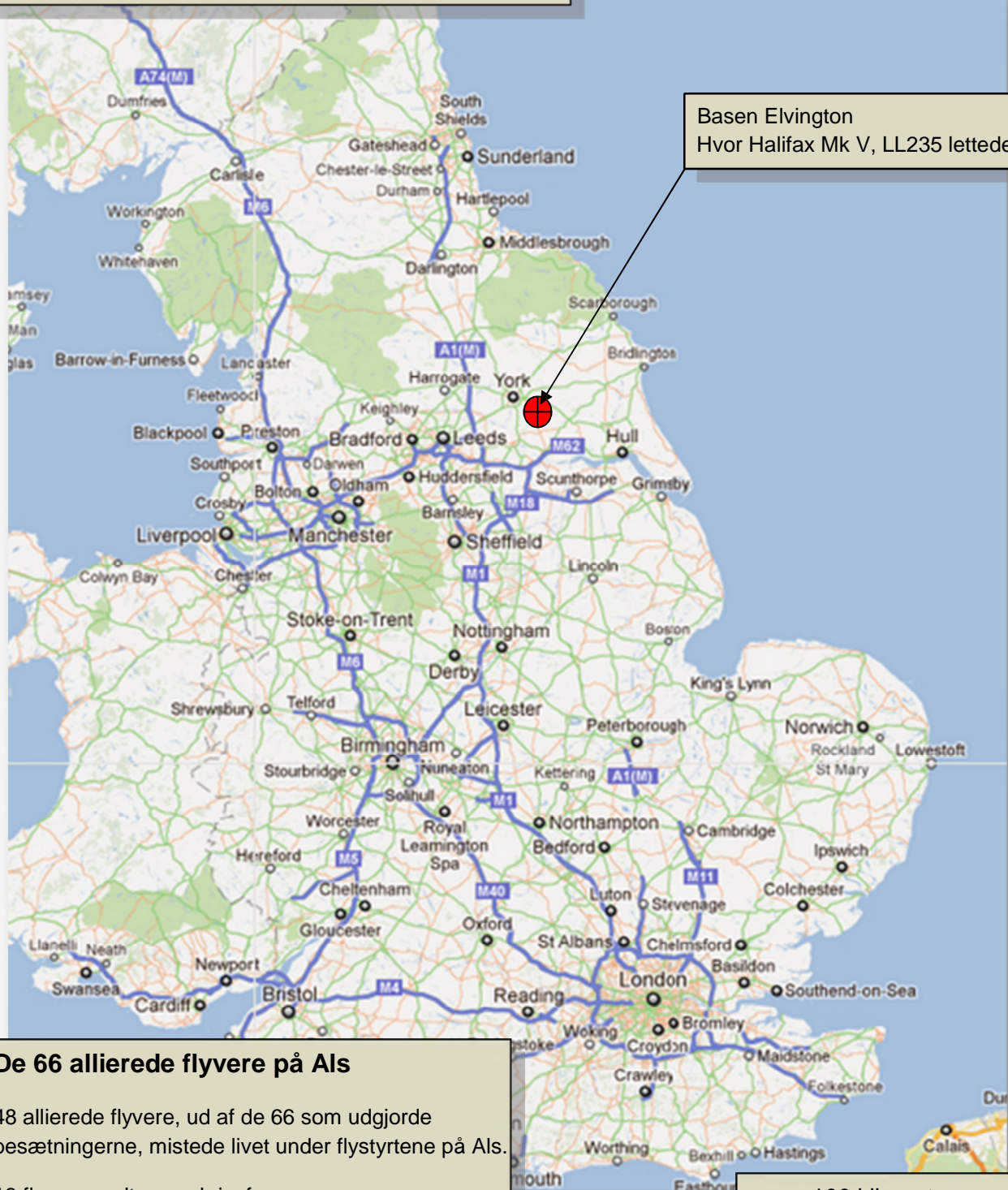

Hærhjemmeværnsdistrikt

Syd- og Sønderjylland

20-04-2017

Her kom bombemaskinen fra

Basen Elvington
Hvor Halifax Mk V, LL235 lettede fra

De 66 allierede flyvere på Als

48 allierede flyvere, ud af de 66 som udgjorde besætningerne, mistede livet under flystyrtene på Als.

18 flyvere endte som krigsfanger.

<---- 100 kilometer ---->

Af de ca. 800 flybaser under anden verdenskrig er der stadig den dag i dag 61 i brug ved Royal Air Force.

Basen Elvington blev efter krigen stærkt udbygget til brug for US Air Force og anvendt helt frem til 1992, hvor den blev nedlagt som operativ flybase.

Dagens program

Velkomst :

Ved hr. Jørgen Valentin.
Svenstrup Sogns Lokalhistoriske Forening.

Tale ved mindestenen:

Ved premierløjtnant J.P. Rasmussen.
Hærhjemmeværnsdistrikt Syd- og Sønderjylland.

Buketter lægges:

Buket fra Hæren.
Buket fra Svenstrup Lokalhistoriske Forening.
Øvrige buketter.

Fællessang:

Altid frejdig når du går.

Afslutning:

Ved hr. Jørgen Valentin.
Svenstrup Sogns Lokalhistoriske Forening.

Mindehøjtideligheden gennemføres som et samarbejde: Lokalhistorisk Arkiv for Svenstrup Sogn, Brødrene Hounsgaard og Hjemmeværnet imellem.

Altid frejdig, når du går
veje, Gud tør kende,
selv om du til målet når
først ved verdens ende.

Aldrig ræd for mørkets magt!
stjernerne vil lyse;
med et fadervor i pagt
skal du aldrig gyse.

Kæmp for alt, hvad du har kært;
dø, om så det gælder,
da er livet ej så svært,
døden ikke heller.

Besætningen

Pilot

Flight Lieutenant Edward N. Thomsen, Distinguished Flying Cross

Navigator

Pilot officer Gerald McClelland, Distinguished Flying Medal

Bomb Aimer

Flying Officer Alfred E. Robbins, Distinguished Flying Cross

Wireless Operator

Flight sergeant Frederick W. Harvey

Flight Engineer

Sergeant J. Armstrong

Mid Upper Gunner

Sergeant Roy Redall

Rear Gunner

Sergeant D.M.M. Harris, overlevede flystyrtet og kom i tysk krigsfangenskab

Halifax Mk. V, LL235, 77 Squadron, Royal Air Force, med besætning og jordpersonel i april 1944

Bombemaskinen

De forskellige udgaver af Halifax Bombemaskinen fløj 82.773 bombetogter og kastede 224.207 tons bomber. 1.833 fly gik tabt.

Udover den primære tjeneste som bombefly, forrettede Halifax mk.V tjeneste som svævefly slæber, i elektronisk krigsførelse og ved nedkastning af våben og agenter i de besatte lande i Europa.

Royal Air Force anvendte også flyet til bekæmpelse af ubåde, rekognoscering og meteorologiske opgaver.

DATA

Flytype:	Tungt bombefly
Producent:	Handley Page
Første flyvning:	25. oktober 1939
Taget i brug:	13. november 1940
I brug ved:	Royal Air Force Royal Canadian Air Force Royal Australian Air Force
Antal motorer:	Fire stk. 1.280 hk Merlin motorer
Antal byggede fly:	6.178 stk. (904 Mk. V)
Bevæbning	9 stk. 7,7 mm maskingeværer
Bomber	Max. 5.897 kg

Hændelsen

Klokken er 21:00 på basen Elvington i Storbritannien hvor 77 Squadron, Royal Air Force er stationeret. Det er søndag den 23. april 1944. Den erfarne flybesætning i Halifax LL235 forlader startbanen med kurs mod Østersøen, med den opgave at udlægge miner.

Efter at have fløjet 2 1/2 time er de nu over dansk territorium.

En tysk Messerschmitt Bf 110 fra Nachtjagergeschwader 3 opdager bombemaskinen og tager den under beskydning. Flyet er nu over Nordals og kommer fra vest ind over Broballe, hvor øjenvidnet Gunnar Hounsgaard hører maskinen, der flyver i lav højde over skyerne med retning mod Svenstrup. Hounsgaard hører samtidig skydning i luften over Broballe.

Kl. er ca. 23:30 og flyet, der nu er i brand, kommer ud af skyerne ved Svenstrup. Piloten Flight Lieutenant Edward N. Thompson prøver formodentlig at nødlande den nu brændende bombemaskine ved Karlsminde, men flyet fortsætter ud i vandet, og synker et par hundrede meter ud for kysten.

Haleskytten er nu kommet fri af den brændende bombemaskine og ligger i vandet klamrende sig til en bundgarnspæl. Der er gået en halv time, og fiskeren Christian Hansen sejler ud til nedstyrtningsstedet, men tør ikke sejle helt hen til det brændende vrage. Hansen vender om og sejler ind igen, hvor Erik Agergaard nu er kommet til. Han siger til Christian Hansen: "Vi sejler ud igen", da han kan høre haleskytten, der råber om hjælp.

De sejler ud og det lykkes dem at komme hen til Sergeant D.M.M. Harris. De får ham op i båden og sejler mod land, men støder på grund, da de rammer en sandbanke. Agergaard stiger ud af båden, tager haleskytten på nakken og bærer ham ind gennem vandet og hen til Christian Hansens hus ikke langt fra nedstyrtningsstedet. Vel fremme i hans hus hjælper de haleskytten med noget tørt tøj samt en cognac til at styrke sig på, mens de ringer efter en ambulance. Ambulancen ankommer og påbegynder transporten mod sygehuset i Sønderborg, men når kun til Bro ved Augustenborg, hvor tyskerne stopper den, og den sårede flyver ender på Sønderborg kaserne – efterfølgende som krigsfange i Tyskland.

De øvrige seks besætningsmedlemmer kommer ikke ud af flyvrage og de drukner. Piloten findes i vandet ved vrage fire dage senere torsdag den 27. april. Yderligere fire dage senere mandag den 31. august bliver topskytten, Gunner Sergeant Roy Redall, fundet på stranden ved Himmarnæs, og de bliver begge begravet på kirkegården i Aabenraa.

Navigatøren, Pilot Officer Gerald McClelland, driver senere i land ved Helnæs og bliver begravet i Assens. Radiooperatøren Flight Sergeant Frederick W. Harvey driver i land ved Faaborg og begravnes på byens kirkegård. Flight Engineer Sergeant J. Armstrong bliver ikke fundet.

Bombeskytten, Flight Officer Alfred E. Robbins bliver heller ikke fundet, men meget tyder på at det er ham der driver i land ved Havnbjerg Skov. Da han ikke bærer ID-mærke begravnes han som ukendt på Aabenraa Kirkegaard.

Kort tid efter hæves store dele af det sunkne fly, ligesom lasten af miner hæves. Mange ting bliver dog liggende på bunden, og ligger der stadig.

9. april 1972 lykkes det ihærdige sportsdykkere at hæve en af flyets fire propeller, som nu opbevares på Svenstrup Sogns Lokalhistoriske Arkiv.

Basen

Mange bygninger er bevaret og står som dengang under anden verdenskrig i den rette bemaling

Elvington basen rummer i dag en fuldt restaureret Halifax bombemaskine.

Landingsbanen blev meldt klar den 8. oktober 1941 og der blev truffet aftaler med landsbyen Elvington vedrørende indkvartering af 2.800 mand. I september 1942 blev stationen overtaget af Bomber Command, som havde sit hovedkvarter to miles væk på Heslington Hall.

Den første operation fra basen var rettet mod Lorient i Frankrig den 4. og 5. februar 1943, med 11 Halifax bombefly. Senere blev bombninger og mineudlægnings missioner udført af 77 Squadron med en styrke på 18 Halifax Mk. V fly. Togterne blev gennemført med et gennemsnitligt tab på omkring fire procent, dog højere når målet var Berlin.

I maj 1944 var der nok frie franske flyvere i Bomber Command til at danne deres egen bombefly eskadrille. De blev stationeret på Elvington og 77 Squadron blev flyttet til en ny flyveplads på Full Sutton.

Efter krigen blev Elvington udbygget som en United States Air Force base for Supreme Allied Commander Europe med B-47 fly med en startbane på over 3000 meter.

Elvington er i dag et museum, som rummer knapt 100 udstillede fly samt historien om 77 Squadron m.m.